

Labojums Padomes lēmumā 2006/973/EK (2006. gada 19. decembris) par īpašo programmu “Cilvēki”, ar ko īsteno Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrāciju pasākumiem (2007.–2013.)

(“Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis” L 400, 2006. gada 30. decembris)

Lēmumu 2006/973/EK lasīt šādi:

PADOMES LĒMUMS

(2006. gada 19. decembris)

par īpašo programmu “Cilvēki”, ar ko īsteno Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrāciju pasākumiem (2007.–2013.)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2006/973/EK)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 166. panta 4. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

tā kā:

(1) Saskaņā ar Līguma 166. panta 3. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1982/2006/EK (2006. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecības, tehnoloģiju attīstības un demonstrāciju pasākumiem (2007.–2013.) ⁽³⁾ (turpmāk – “pamatprogramma”) jāīsteno ar īpašām programmām, kurās ietverti sīki izstrādāti īstenošanas noteikumi, noteikts to ilgums un paredzēti vajadzīgie līdzekļi.

(2) Pamatprogramma ir sadalīta četru veidu darbībās: starptautisku sadarbību par politikā apzinātām tēmām (“Sadarbība”), pētnieku ierosināti pētījumi, kas pamatojas uz pētnieku aprindu ierosmi (“Idejas”), atbalsts pētnieku sagatavošanai un profesionālajai izaugsmei (“Cilvēki”) un pētniecības iespēju atbalsts (“Iespējas”). Pasākumi sadaļā “Cilvēki” attiecībā uz netiešajām darbībām būtu jāīsteno ar šo īpašo programmu.

(3) Šai īpašajai programmai būtu jāpiemēro pamatprogrammas noteikumi par uzņēmumu, pētniecības centru un universitāšu dalību un pētījumu rezultātu izplatīšanu (turpmāk – “dalības un pētījumu rezultātu izplatīšanas noteikumi”).

(4) Ar šo pamatprogrammu būtu jāpapildina dalībvalstīs veiktie pasākumi, kā arī citas Kopienas darbības, kas ir nepieciešamas vispārējiem stratēģiskiem centieniem Lisabonā izvirzīto mērķu sasniegšanai, kā arī darbības jo īpaši tādās jomās kā struktūrfondi, lauksaimniecība, izglītība, apmācības, kultūra, konkurētspēja un inovācijas, rūpniecība, veselība, patērētāju aizsardzība, nodarbinātība, enerģētika, transports un vide.

(5) Inovācijām un ar MVU saistītām darbībām, ko atbalsta saskaņā ar šo pamatprogrammu, būtu jāpapildina darbības, ko veic Konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammu, kas palīdzēs mazināt plaisu starp pētniecību un inovācijām un vecinās visdažādākās inovācijas.

(6) Īstenojot šo pamatprogrammu var veidoties situācija, ka izstrādā papildprogrammas, kurās piedalās tikai dažas dalībvalstis, ka Kopiena piedalās dažu dalībvalstu sāktās programmās vai ka izveido kopuzņēmumus, vai panāk citas vienošanās Līguma 168., 169. un 171. panta nozīmē.

(7) Starptautiskā dimensija ir svarīga Eiropas pētniecības un attīstības cilvēkresursu sastāvdaļa. Atbilstīgi Līguma 170. pantam šajā īpašajā programmā var piedalīties valstis, kuras šādā nolūkā ir noslēgušas vajadzīgos nolīgumus,

⁽¹⁾ Atzinums sniegts 2006. gada 30. novembrī (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁽²⁾ OV C 185, 8.8.2006., 10. lpp.

⁽³⁾ OV L 412, 30.12.2006., 1. lpp.

- iesaistoties projektos un pamatojoties uz abpusēju izdevīgumu, tajā zinātniskai sadarbībai var piedalīties trešo valstu un starptautisku organizāciju iestādes. Turklāt visos pasākumos, kā arī šajā īpašajā programmā paredzētajos pasākumos var piedalīties individuāli pētnieki no trešām valstīm.
- (8) Pētījumos, kas veikti saskaņā ar šo programmu, būtu jāievēro ētikas pamatprincipi, tostarp tie, kuri iekļauti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā.
- (9) Šīs pamatprogrammas īstenošanai būtu jāsekmē ilgtspējīga attīstība.
- (10) Pamatprogrammas pareiza finanšu pārvaldība un tās īstenošana būtu jānodrošina visefektīvākajā un lietotājam draudzīgākajā veidā, vienlaikus nodrošinot juridisko noteiktību un programmas pieejamību visiem dalībniekiem, atbilstīgi Padomes Regulai (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 (2002. gada 25. jūnijs) par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienų vispārējam budžetam⁽¹⁾, un Komisijas Regulai (EK, *Euratom*) Nr. 2342/2002⁽²⁾, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus minētās Finanšu regulas īstenošanai, un jebkuriem turpmākiem grozījumiem.
- (11) Būtu jāveic atbilstīgi pasākumi, kas ir samērīgi ar Eiropas Kopienų finanšu interesēm, lai uzraudzītu piešķirtā finanšu atbalsta efektivitāti un šo līdzekļu izlietojuma efektivitāti, lai novērstu nelikumības un krāpšanu, kā arī pasākumi, lai atgūtu zaudētos, nepamatoti izmaksātos vai nepareizi izlietotos līdzekļus saskaņā ar Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību⁽³⁾, Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām⁽⁴⁾, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 (1999. gada 25. maijs) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF)⁽⁵⁾.
- (12) Ņemot vērā to, ka šā lēmuma īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtībā ir vadības pasākumi, tie būtu jāpieņem saskaņā ar vadības procedūru, kas paredzēta 4. pantā Padomes Lēmumā 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību⁽⁶⁾. No otras puses, pētniecība, kura saistīta ar cilvēku embriju un cilvēku embrionālo cilmes šūnu izmantošanu, rada īpašas ētikas problēmas, kā aprakstīts šā lēmuma 4. pantā, tāpēc pasākumi šādu projektu finansēšanai būtu jāpieņem saskaņā ar regulatīvo procedūru, kas paredzēta Lēmuma 1999/468/EK 5. pantā.
- (13) Īstenojot šo programmu, attiecībā uz pētniekiem, kas pieņemti darbā projektos un programmās, ko finansē saskaņā ar šīs programmas darbībām, pienācīga uzmanība jāpievērš dzimumu līdztiesības jautājumiem, kā arī, *inter alia*, šo pētnieku darba apstākļiem, darbā pieņemšanas procesa pārskatāmībai un viņu profesionālajai izaugsmei, kam pamatprincipu kopumu veido Komisijas 2005. gada 11. marta leteikums par Eiropas Pētnieku hartu un Rīcības kodeksu par pētnieku pieņemšanu darbā⁽⁷⁾, vienlaikus respektējot brīvprātīgas dalības aspektu.
- (14) Mērķis ir ar šo programmu izveidot īstenu Eiropas darba tirgu pētniekiem kā turpmāku cilvēkresursu integrētās stratēģijas izstrādi un īstenošanu Eiropas pētniecības un attīstības jautājumos, pamatojoties uz dokumentiem "Eiropas Pētniecības telpas (ERA) mobilitātes stratēģija"⁽⁸⁾ un "Pētnieki Eiropas Pētniecības telpā (ERA): viena profesija, dažādas karjeras iespējas"⁽⁹⁾, kā arī tajā ņemti vērā Padomes 2005. gada 18. aprīļa Secinājumi par cilvēkresursiem pētniecības un attīstības jomā.
- (15) Programmas "Cilvēki" mērķis ir palielināt pētniecības un attīstības cilvēkpotenciālu Eiropā gan kvalitātes, gan kvantitātes izteiksmē, tostarp atzīstot pētnieka "profesiju", nolūkā saglabāt izcilu līmeni galvenajās pētniecības nozarēs un tehnoloģiju pētniecības dabisku attīstību un lai veicinātu Eiropas pētnieku mobilitāti no Eiropas, uz Eiropu un visā Eiropā. Turklāt tā palīdzētu nodrošināt piemērotus apstākļus, lai piesaistītu labākos ārzemju pētniekus veikt pētījumus Eiropā,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo laikposmam no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim pieņem Īpašo programmu "Cilvēki" Kopienų darbībām pētniecības un tehnoloģiju attīstības jomā, tostarp demonstrācijas pasākumu jomā, turpmāk – "Īpašā programma".

⁽⁷⁾ OV L 75, 22.3.2005., 67. lpp.

⁽⁸⁾ Komisijas paziņojums "Mobilitātes stratēģija Eiropas pētniecības telpai": COM(2001) 331, 20.6.2001. un Padomes Rezolūcija 2001/C367/01.

⁽⁹⁾ Komisijas paziņojums "Pētnieki Eiropas pētniecības telpā: viena profesija, dažādas karjeras iespējas": COM(2003) 436, 18.7.2003. un Padomes Rezolūcija 2003/C282/01.

⁽¹⁾ OV L 248, 16.9.2002., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 357, 31.12.2002., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 1248/2006 (OV L 227, 19.8.2006., 3. lpp.).

⁽³⁾ OV L 312, 23.12.1999., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 136, 31.5.1999., 1. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp. Lēmumā grozījumi izdarīti ar Lēmumu 2006/512/EK (OV L 200, 22.7.2006., 11. lpp.).

2. pants

Ar īpašo programmu nodrošina atbalstu darbībām sadaļā "Cilvēki", mudinot apgūt pētnieka profesiju, kvantitatīvi un kvalitatīvi stiprinot cilvēkpotenciālu pētniecības un tehnoloģiju jomā Eiropā, tostarp attiecībā uz sieviešu potenciālu. Pasākumus, ar kuriem atbalsta pētnieku mācības un profesionālo izaugsmi, turpmāk – "Marijas Kirī pasākumu kopums" – koncentrē uzmanību uz jaunajiem prasmju un karjeras veidošanas aspektiem, un stiprina saites ar attiecīgo valstu sistēmām.

Minēto pasākumu mērķi un vispārīgās nostādnes ir izklāstītas pielikumā.

3. pants

Summa, kādu uzskata par nepieciešamu īpašās programmas īstenošanai, ir EUR 4 750 miljoni, no kuriem mazāk nekā 6 % atvēlēti Komisijas administratīvajiem izdevumiem.

4. pants

1. Visus atbilstīgi īpašajai programmai veiktos pētniecības pasākumus veic saskaņā ar ētikas pamatprincipiem.

2. Saskaņā ar šo programmu nefinansē šādas pētniecības jomas:

- pētniecības pasākumus, kuru mērķis ir cilvēku klonēšana reproduktīvos nolūkos,
- pētniecības pasākumus, kuru mērķis ir pārveidot cilvēku ģenētisko mantojumu, kas varētu šādas izmaiņas padarīt pārmantojamas ⁽¹⁾,
- pētniecības pasākumus, kas paredzēti cilvēku embriju radīšanai vienīgi pētniecības nolūkā, vai cilmes šūnu ieguvei, tostarp veicot somatisko šūnu kodola pārstādīšanu.

3. Gan pieaugušo, gan embriju cilvēka cilmes šūnu pētniecību var finansēt, ņemot vērā gan zinātnisko ierosinājumu saturu, gan iesaistītās(-o) dalībvalsts(-u) tiesisko regulējumu.

Jebkurā pieteikumā, lai saņemtu finansējumu cilvēku embrionālo cilmes šūnu pētniecībai, ir attiecīgi jāiekļauj sīka informācija par licencēšanas un kontroles pasākumiem, ko veiks dalībvalsts kompetentās iestādes, kā arī sīka informācija par sniegto ētisko apstiprinājumu(-iem).

Cilvēka embrija cilmes šūnu pētniecības jomā uz iestādēm, organizācijām un pētniekiem attiecas stingra licencēšana un

⁽¹⁾ Var finansēt pētniecību, kas saistīta ar dzimumdziedzeru vēža ārstēšanu.

kontrolē atbilstīgi iesaistītās(-o) dalībvalsts(-u) tiesiskajam regulējumam.

4. Iepriekšminētās pētniecības jomas pārskata šīs programmas otrajā posmā (2010.–2013.), ņemot vērā zinātnes attīstību.

5. pants

1. Īpašo programmu īsteno, izmantojot finansēšanas shēmas, kas noteiktas pamatprogrammas III pielikumā.

2. Šai īpašajai programmai piemēro dalības un pētījumu rezultātu izplatīšanas noteikumus.

6. pants

1. Komisija izstrādā darba programmu šīs īpašās programmas īstenošanai, sīkāk izklāstot pielikumā noteiktos mērķus un pasākumus, finansēšanas shēmu, kas lietojama attiecībā uz tematu, par kuru publicēts uzaicinājums iesniegt priekšlikumus, kā arī īstenošanas grafiku.

2. Darba programmā ņem vērā attiecīgos pētījumus, pētnieku sagatavošanas un profesionālās izaugsmes pasākumus, ko veic dalībvalstis, asociētās valstis un Eiropas un starptautiskās organizācijas, un Eiropas sasniegumus ar pievienoto vērtību, kā arī ietekmi uz rūpniecības konkurētspēju un saistību ar citām Kopienas politikas virzieniem. Vajadzības gadījumā programmu atjaunina.

3. Priekšlikumus par netiešām darbībām saskaņā ar finansēšanas shēmām izvērtē un projektus izvēlas, ņemot vērā kritērijus, kas izklāstīti dalības un pētījumu izplatīšanas noteikumu 15. panta 1.b punktā.

4. Darba programmā var norādīt:

- a) organizācijas, kas saņem dalības maksu;
- b) atbalsta pasākumus īpašu juridisko vienību darbībām.

7. pants

1. Par īpašās programmas īstenošanu atbild Komisija.

2. Šā lēmuma 8. panta 2. punktā noteikto vadības procedūru piemēro, lai pieņemtu šādus pasākumus:

- a) 6. pantā minēto darba programmu, tostarp izmantojamās finansēšanas shēmas, priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumu saturu, kā arī piemērojamās izvērtēšanas un atlases kritērijus;

- b) 2. pantā minēto pasākumu finansēšanas apstiprināšanu, ja paredzamais Kopienas ieguldījuma apjoms saskaņā ar šo programmu ir EUR 0,6 miljoni vai lielāks;
- c) darba uzdevumu sagatavošanu pamatprogrammas 7. panta 2. un 3. punktā paredzētajiem novērtējumiem.

3. Šā lēmuma 8. panta 3. punktā noteikto regulatīvo procedūru piemēro, lai apstiprinātu finansēšanu attiecībā uz pasākumiem, kuri ietver cilvēku embriju un embrionālo cilmes šūnu izmantošanu.

8. pants

1. Komisijai palīdz komiteja.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 4. un 7. pantu.

Lēmuma 1999/468/EK 4. panta 3. punktā paredzētais termiņš ir divi mēneši.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. un 7. pantu.

Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā paredzētais termiņš ir divi mēneši.

4. Komisija regulāri informē komiteju par īpašās programmas īstenošanas vispārējo norisi, kā arī laikus sniedz informāciju par visām PTA darbībām, kas ir ierosinātas vai ko finansē saskaņā ar šo programmu, kā izklāstīts II pielikumā.

5. Komiteja pieņem savu reglamentu.

9. pants

Komisija nodrošina neatkarīgu uzraudzību, novērtējumu un pārskatīšanu, kā noteikts pamatprogrammas 7. pantā, kas jāveic attiecībā uz tiem pasākumiem, kuri īstenoti jomās, uz ko attiecas īpašā programma.

10. pants

Šis lēmums stājas spēkā trešajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

11. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2006. gada 19. decembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
J. KORKEAOJA

I PIELIKUMS

ZINĀTNES UN TEHNOLOĢIJU MĒRĶI, TĒMU UN DARBĪBU VISPĀRĪGĀS NOSTĀDNES

Ievads

Viena no galvenajām konkurences priekšrocībām zinātnē un tehnikā ir tajā strādājošo cilvēku daudzums un viņu darba kvalitāte. Šīs programmas vispārējais stratēģiskais mērķis ir padarīt Eiropu pētniekiem pievilcīgāku, jo tas ir priekšnoteikums Eiropas pētniecības un tehnoloģiju attīstības iespēju un efektivitātes palielināšanai un Eiropas Pētniecības telpas turpmākai konsolidācijai un attīstībai. Tas paveicams, visā Eiropā veicot pārstrukturēšanu pētniecības mācību organizācijā, izpildījumā un kvalitātē, pētnieku karjeras aktīvā attīstībā, pētnieku zināšanu apmaiņā starp nozarēm un pētniecības organizācijām, pastiprinātā sadarbībā starp rūpniecības un akadēmisko vidi, aktīvā sieviešu un jaunu pētnieku iesaistīšanā pētniecībā un attīstībā.

Programmu īsteno, sistemātiski veicot ieguldījumu cilvēkos, galvenokārt ieviešot saskaņotu Marijas Kirī vārdā nosaukto pasākumu kopumu, jo īpaši ņemot vērā Eiropas papildu vērtību, kas izteikta šo pasākumu ietekmes apjomā uz Eiropas Pētniecības telpas struktūru. Balstoties uz Marijas Kirī vārdā nosaukto pasākumu veikšanas pieredzi iepriekšējās pamatprogrammās, šīs darbības attiecas uz pētnieku prasmju un zināšanu attīstību visos profesionālās darbības posmos no sākotnējās, īpaši jauniešiem paredzētas, pētnieku sagatavošanas līdz profesionālai izaugsmei un mūžizglītībai sabiedriskajā un privātajā sektorā. Starpvalstu un starpnozaru mobilitāte ir būtiska šai programmai. Palielinot pētnieku mobilitāti un stiprinot tādu iestāžu resursus, kuras piesaista pētniekus starptautiskā mērogā, tiks veicināta izcilības centru izveide visā Eiropas Savienībā. Dažādās nozarēs un valstīs iegūtās pieredzes atzišana un piemēroti darba apstākļi arī ir būtiski elementi Marijas Kirī vārdā nosaukto pasākumu kopumā. Īpaši pasākumi, lai iedrošinātu jaunus pētniekus un atbalstītu jaunas zinātniskā darba karjeras uzsākšanu, kā arī pasākumus, lai samazinātu intelektuālā darbaspēka emigrāciju – piem., tiks ieviestas dotācijas reintegrācijai.

Marijas Kirī vārdā nosaukto pasākumu kopums ir pieejams visām Līgumā minētajām pētniecības un tehnoloģiju attīstības jomām. Pretendenti brīvi izvēlas pētniecības jomas. Tomēr pastāv iespēja novirzīt dažus šīs programmas pasākumus, piemēram, attiecībā uz zinātņu nozarēm un tehnoloģiju jomām, reģionu iesaistīšanu, pētniecības organizācijām un pētnieku grupām, lai pielāgotos Eiropas prasību izmaiņām pētniecības mācību, mobilitātes, profesionālās izaugsmes un zināšanu apmaiņas jomā. Lai nodrošinātu mācības un mobilitāti jaunās pētniecības un tehnoloģiju jomās, tiks nodrošināta attiecīga koordinācija ar citām pamatprogrammas daļām, tostarp kopīgu konkursu iespēja.

Uzņēmumu, tostarp mazo un vidējo uzņēmumu, aktīvu līdzdalību uzskata par ļoti nozīmīgu papildu vērtību šai programmai. Rūpniecības un akadēmisko aprindu sadarbības uzlabošanu pētniecības mācību, profesionālās izaugsmes un zināšanu apmaiņas jomā, ņemot vērā intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību, veicina Marijas Kirī vārdā nosaukto pasākumu kopums, savukārt īpaši pasākumi ir paredzēti rūpniecības un akadēmisko aprindu integrācijai un partnerībai, īpašu uzmanību pievēršot vidējiem un maziem uzņēmumiem.

Starptautiskais aspekts ir būtiska Eiropas pētniecības un attīstības cilvēkresursu daļa, un tā tiks ņemta vērā karjeras veidošanā, nediskriminējot, kā arī stiprinot un bagātinot starptautisko sadarbību pētniecībā un piesaistot Eiropai pētniecības talantus. Starptautisko aspektu iekļaus visos Marijas Kirī vārdā nosauktajos pasākumos, un turklāt tas būs arī neatkarīgu pasākumu sastāvdaļa.

Pienācīgi tiks ņemti vērā ilgtspējīgas attīstības un dzimumu līdztiesības principi. Programmas mērķis ir nodrošināt dzimumu vienlīdzību, veicinot vienādas iespējas visos Marijas Kirī vārdā nosauktajos pasākumos un nosakot robežvērtības dzimumu līdzdalībai (mērķis ir vismaz 40 % sieviešu līdzdalības). Turklāt tiks paredzēti pasākumi, lai palīdzētu pētniekiem nostiprināties stabilākai karjerai un lai nodrošinātu pētniekiem, ņemot vērā viņu ģimenes stāvokli, piemērotu darba un personīgās dzīves līdzsvaru un atvieglotu pētniecības darbu atsākšanu pēc pārtraukuma. Turklāt, gadījumos, kad tas ir būtiski, saistībā ar darbībām šajā īpašajā programmā tiks ņemti vērā apsvērumi par veicamā pētījuma un tā potenciālā pielietojuma ētiskajiem, sociālajiem, tiesiskajiem un plašākiem kultūras aspektiem, kā arī zinātnes un tehnoloģiju attīstības un paredzamās attīstības sociāli ekonomiskā ietekme.

Lai pilnībā izmantotu Eiropas potenciālu un padarītu Eiropu pētniekiem pievilcīgāku, izmantojot Marijas Kirī vārdā nosaukto pasākumu kopumu, tiks radīta sinerģija ar citām darbībām gan Kopienas pētniecības politikā, gan arī citās Kopienas politikas jomās, piemēram, izglītībā, kohēzijā un nodarbinātībā. Tāpat ir iecerēts panākt šāda veida sinerģiju ar reģionāliem, valsts un starptautiskiem pasākumiem. Programma "Iespējas" daļā "Zinātne un sabiedrība" – šajā daļā ir paredzētas darbības zinātnes jomas izglītības saistīšanai ar karjeru, kā arī darbības jauno zinātnes jomas izglītības metožu pētniecībai un koordinēšanai (¹).

Ētikas aspekti

Īstenojot šo īpašo programmu un no tās izrietošos pētījumus, jāievēro ētikas pamatprincipi. Tajos, *inter alia*, iekļauti ES Pamattiesību hartā atspoguļotie pamatprincipi, tostarp šādi: cilvēka cieņas un cilvēka dzīvības aizsardzība, personas datu un privātās dzīves aizsardzība, kā arī dzīvnieku un vides aizsardzība saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem un attiecīgo starptautisko konvenciju, pamatnostādņu un rīcības kodeksu jaunākajām versijām, piemēram, Helsinku Deklarāciju, Eiropas Padomes Konvenciju par cilvēktiesībām un biomedicīnu, kas parakstīta 1997. gada 4. aprīlī Ovjedā un tās papildu protokoliem, ANO Konvenciju par bērnu tiesībām, UNESCO pieņemto Vispārējo deklarāciju par cilvēka genomu un cilvēktiesībām, ANO Bioloģisko un toksisko ieroču konvenciju (BTWC), Starptautisko līgumu par pārtikas un lauksaimniecības augu ģenētiskajiem resursiem un Pasaules veselības organizācijas (WHO) attiecīgajām rezolūcijām.

Nems vērā arī atzinumus, ko izteikusi Eiropas Padomdevēju grupa biotehnoloģijas ētikas jautājumos (1991.–1997. g.) un Eiropas Dabaszinātņu un jauno tehnoloģiju ētikas grupa (no 1998. gada).

Saskaņā ar subsidiaritātes principu un daudzveidīgajām Eiropā izmantotajām pieejām pētniecības projektu dalībniekiem jāievēro tiesību akti, noteikumi un ētikas noteikumi, kas ir spēkā valstīs, kurās veiks pētījumus. Katrā ziņā piemēro valsts noteikumus un ikvienā konkrētā dalībvalstī vai citā valstī aizliegtu pētījumu veikšanu neatbalsta ar Kopienas finansējumu ne šajā dalībvalstī, ne citā valstī.

Vajadzības gadījumā pētniekiem, kas piedalās pētniecības projektos, pirms pētniecības un tehnoloģiju attīstības darbību uzsākšanas jāsaņem apstiprinājums no attiecīgās valsts vai vietējās ētikas komitejas. Komisija sistemātiski pārbaudīs ētikas aspektus projektiem, kuros skarti ētikas ziņā delikāti jautājumi, vai gadījumos, kad ētikas aspektiem nav veltīta pienācīga uzmanība. Īpašos gadījumos ētikas pārbaudi var veikt projekta īstenošanas laikā.

Netiks finansēti pētījumi, kas aizliegti visās dalībvalstīs.

Līgumam pievienotajā protokolā par dzīvnieku aizsardzību un labturību noteikts, ka Kopienai, izstrādājot un īstenojot Kopienas politiku, tostarp izpēti jomā, jāņem vērā visas dzīvnieku labturības prasības. Padomes Direktīvā 86/609/EEK (1986. gada 24. novembris) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz to dzīvnieku aizsardzību, kurus izmanto izmēģinājumos un citiem zinātniskiem mērķiem (²), prasīts, lai visi izmēģinājumi būtu plānoti tā, lai izvairītos no stresa, nevajadzīgu ciešanu un sāpju sagādāšanas izmēģinājuma dzīvniekiem; izmantotu minimālu dzīvnieku skaitu; iekļautu dzīvniekus ar zemāku neirofizioloģisko jutīgumu un radītu vismazāk sāpju, ciešanu, stresa vai paliekoša kaitējuma. Dzīvnieku ģenētiskā mantojuma mainīšana vai dzīvnieku klonēšana ir pieļaujama tikai tad, ja mērķi ir ētiski attaisnojami un apstākļi ir tādi, ka tiek nodrošināta dzīvnieku labturība un tiek ievēroti bioloģiskās daudzveidības principi.

Šīs programmas īstenošanas laikā Komisija regulāri pārbaudīs zinātnes sasniegumus, kā arī valstu un starptautiskos noteikumus, lai ņemtu vērā situācijas attīstību.

Ar zinātnes un tehnoloģijas attīstību saistītos ētikas pētījumus veiks īpašās programmas "Iespējas" daļā "Zinātne sabiedrībā".

Pasākumi

Tiks atbalstīti šādi Marijas Kirī vārdā nosauktie pasākumi:

(¹) Nolikā atvieglināt šīs programmas īstenošanu, Komisija katrai programmas komitejas sanākšanai, kā noteikts darba kārtībā un saskaņā ar tās noteiktajām vadlīnijām – tiem darba kārtības jautājumiem, kur dalībvalstij vajadzīgas īpašas zināšanas, – atmaksās izdevumus par vienu pārstāvi no katras dalībvalsts, kā arī par vienu speciālistu/konsultantu no katras dalībvalsts.

(²) OV L 358, 18.12.1986., 1. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/65/EK (OV L 230, 16.9.2003., 32. lpp.).

Pētnieku sākotnējā apmācība

Šajā pasākumā tiek atbalstīta pētnieku sākotnējā apmācība, parasti tas paredzēts viņu karjeras pirmajiem četriem gadiem (vai atbilstošam pilna darba laika periodam), pagarinot to par vienu papildu gadu, ja tas vajadzīgs sākotnējās apmācības pabeigšanai. Izmantojot starptautisku tīkla mehānismu, kas paredzēts, lai būtisku augstas kvalitātes sākotnējās pētnieku apmācības apjoma daļu izvietotu dalībvalstu un asociēto valstu valsts un privātajā sektorā, ar šo pasākumu paredzēts uzlabot pētnieku karjeras iespējas abos sektoros, tādējādi piesaistot pētniecībai vairāk jaunu cilvēku.

Pasākumu īsteno, atbalstot izvēlētos dažādu valstu pētniecības apmācībā iesaistīto komplementāro organizāciju konkursa kārtā izvēlētos tīklus. Šajā sistēmā paredzēts labākajiem jaunajiem pētniekiem palīdzēt pievienoties jau izveidotām pētnieku grupām. Tīklus veidos, pamatojoties uz kopīgu pētniecības mācību programmu, kas atbilst skaidri izziņātām mācību vajadzībām noteiktās zinātnes vai tehnoloģiju jomās, pienācīgi ņemot vērā atsauces uz starpdisciplīnu un jaunām pārnozaru jomām. Šajās mācību programmās īpaša vērība tiks pievērsta jaunās paaudzes pētnieku pētniecības kompetences pilnveidošanai un paplašināšanai. Mācībās galvenā uzmanība tiks pievērsta zināšanām zinātnes un tehnoloģiju jomā, veicot pētniecības darbus individuālos projektos, kas papildināti ar mācību moduļiem, kuri paredzēti citām būtiskām prasmēm un zināšanām tādās jomās kā pētniecības projektu un programmu pārvaldība un finansēšana, intelektuālā īpašuma tiesības un citas pētniecības rezultātu izmantošanas metodes, uzņēmējdarbība, ētikas jautājumi, saziņa un sadarbība ar sabiedrību.

Kopīgajai pētniecības apmācības programmai būtu jābūt saskaņotai attiecībā uz kvalitātes standartiem, un jāparedz pienācīgi uzraudzības un darbuzzināšanas pasākumi. Kopīgajā apmācību programmā būtu jāizmanto tīkla dalībnieku, tostarp uzņēmumu, papildinošās zināšanas, kā arī citas sinerģijas. Vajag savstarpēji atzīt mācību kvalitāti un, ja iespējams, diplomus un citas piešķirtās apliecības. Īpaša uzmanība tiks pievērsta problēmām, kas saistītas ar pētnieku ilgtermiņa nodarbinātību.

Dažādu nozaru organizāciju, tostarp privātuzņēmumu, tieša vai netieša iesaiste (arī vadībā) piemērotās jomās šajā darbībā tiek uzskatīta par būtisku. Šajā pasākumā var piedalīties vai nu viena pētniecības organizācija, vai partnerorganizācijas, ja ir skaidri pierādāms, ka vajadzīgos pētniecības apmācību programmas elementus efektīvi var apgūt, sadarbojoties ar vairākiem partneriem, pat ja viņi oficiāli nav iekļauti tīklā.

Šajā pasākumā paredzētais Kopienas atbalsts ietvertu:

- apmācāmo jaunās paaudzes pētnieku pieņemšanu darbā,
- iespēju izveidot augstākās izglītības iestādēs akadēmiskas katedras vai līdzvērtīgas darbavietas citās pētniecības iestādēs un uzņēmumos pieredzējušiem pētniekiem, lai nodotu jaunas zināšanas un stiprinātu tīklā apmācīto jauno pētnieku uzraudzību,
- tīklu darbību un īsu mācību pasākumu organizēšanu (konferences, vasaras skolas un specializēti mācību kursi) gan tīkla praktikantiem, gan arī tīklā neiesaistītiem pētniekiem.

Mūžizglītība un profesionālā izaugsme

Šis pasākums ir paredzēts pieredzējušiem pētniekiem dažādos viņu karjeras posmos, lai palielinātu viņu individuālo zināšanu dažādību, apgūstot daudzdisciplināras un starpdisciplināras pētniecības prasmes vai gūstot starpnozaru pieredzi. Mērķis ir palīdzēt pētniekiem iegūt un/vai nostiprināt vadošu neatkarīgu amatu, piemēram, galvenais pētnieks, profesors vai cits svarīgs amats izglītības jomā vai uzņēmumā. Ar šo darbību arī tiks sniegta palīdzība pētniekiem atsākt pētniecisko darbību pēc pārtraukuma, vai iesaistīt pētniekus pētnieciskajā darbībā dalībvalstīs un asociētajās valstīs, tostarp viņu izcelsmes valstī, pēc tam, kad ir gūta mobilitātes pieredze.

Pētniekiem, uz kuriem attiecas šis pasākums, būtu jābūt vismaz četru gadu pilna darba laika vai tam līdzvērtīgai pētnieka pieredzei vai doktora grādam, jo šis pasākums ir paredzēts mūžizglītībai un profesionālajai izaugsmei, tomēr tiek pieņemts, ka parasti pētniekiem ir ilgāka pieredze.

Šo pasākumu īsteno:

- i) atbalstot individuālās starpvalstu Eiropas stipendijas, kuras piešķir labākajiem vai perspektīvākajiem dalībvalstu vai asociēto valstu pētniekiem tieši Kopienas mērogā, pamatojoties uz iesniegumu, ko pētnieks iesniedzis sadarbībā ar uzņēmējorganizāciju;
- ii) ar reģionālo, valsts vai starptautisko programmu līdzfinansējumu pētniecības apmācību un profesionālās izaugsmes jomā, ja tas atbilst Eiropas papildu vērtības, pārskatāmības un atvērtības kritērijiem un kas paredzēts tādu esošu vai jaunu reģionālā, valsts un starptautiskā finansējuma programmu atlasei konkursa kārtībā, kas galvenokārt pievēršas šajā pasākumā nospraustajiem mērķiem, pamatojoties uz individuālu mobilitāti. Šajās programmās pētniekiem, kuri iesnieguši pieteikumus, piemēro atklātu, uz nopelniem balstītu konkursu, kura pamatā ir starptautiska speciālistu veikta pārskatīšana, un kandidātiem nenosaka nekādus ierobežojumus attiecībā uz viņu izcelsmi un/vai galamērķi. Tiek sagaidīts, ka šīs programmas piedāvās piemērotus darba apstākļus tiešajiem ieguvējiem.

Pretendenti uz līdzfinansējumu būtu savas attiecīgās teritorijas galvenie dalībnieki cilvēkresursu iespēju veidošanā pētniecības jomā. Parasti tās būtu organizācijas, kas pieder kādai no šīm grupām:

- valsts iestādes, kas atbild par stipendiju programmu finansējumu un pārvaldību, piemēram, ministrijas, valsts pētniecības komitejas, pētniecības akadēmijas vai aģentūras;
- citas valsts vai privātas iestādes, tostarp lielas pētniecības organizācijas, kas finansē vai pārvalda stipendiju programmas vai nu valsts pilnvarojumā, vai tādēļ, ka valsts iestādes tās ir atzinušas, piemēram, aģentūras, kuras valsts ir dibinājusi saskaņā ar privāttiesībām un kuras veic publisko pasūtījumu, labdarības iestādes utt.;
- starptautiskas iestādes, kuru uzdevums ietver līdzvērtīgu programmu īstenošanu Eiropas mērogā.

Veicot līdzfinansējumu, Kopiena vispirms finansēs stipendijas, kas atbilst šā pasākuma prasībām un mērķiem, jo īpaši ņemot vērā starptautisko mobilitāti. Starptautiskai konkurencei starp pētniekiem joprojām būs būtiska nozīme, lai nodrošinātu visaugstāko kvalitāti saskaņā ar šo pasākumu veikta pētniecībai.

Abi īstenošanas veidi no sākuma darbosies paralēli – līdzfinansējuma režīms sākumā tiks kontrolēts, tādējādi ļaujot gūt nepieciešamo pieredzi. Īstenojot pamatprogrammu, abu veidu ietekmes novērtēšana noteiks programmas atlikušās daļas īstenošanas kārtību.

Rūpniecības un augstskolu partnerība un sadarbības ceļi.

Ar šo darbību tiecas sākt un veicināt dinamisku sadarbību starp valsts pētniecības iestādēm un privātiem komercuzņēmumiem, tostarp jo īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem, kā arī tradicionālām ražojošām rūpniecības nozarēm. Pasākumus balstīs uz ilgtermiņa sadarbības programmām nolūkā palielināt starpnozaru mobilitāti, kā arī palielināt zināšanu nodošanu un kopīgu izmantošanu (tostarp projektu pārvaldības, intelektuālā īpašuma tiesību pārvaldības un ražojumu izstrādes jomā), kā arī veicināt savstarpēju izpratni par dažādām kultūras vidēm un prasmju prasībām abos sektoros.

Pasākumu īsteno elastīgi, *inter alia*, pamatojoties uz labu praksi rūpniecības un akadēmiskās vides partnerībā visā ES, izmantojot abu sektoru vismaz divu dalībvalstu vai asociēto valstu organizāciju sadarbības programmas, ar cilvēkresursu mijiedarbības atbalstu minētajā programmā. Kopienas palīdzība tiks sniegta vienā vai vairākos turpmāk norādītajos veidos:

- abu partnerības sektoru personāla apmaiņa, lai nostiprinātu sektoru sadarbību,
- to pieredzējušo pētnieku pagaidu uzturēšanās abos sektoros, kuri ir pieņemti darbā ārpus partnerības,
- tīklu darbība darbsemināru un konferenču organizēšana pieredzes un zināšanu apmaiņas uzlabošanai starp sektoriem, lai sasniegtu lielāku darbinieku skaitu no abiem sektoriem,
- īpašs mazo un vidējo uzņēmumu pasākums ir atbalsts tāda neliela aprikojuma iegādei, kas tiem vajadzīgs līdzdalībai sadarbībā.

Starptautiskais aspekts

Atzīstot starptautisko aspektu par Eiropas pētniecības un tehnoloģiju attīstības jomas cilvēkresursu galveno sastāvdaļu, šim aspektam pievērsīsies ar mērķtiecīgām darbībām gan attiecībā uz Eiropas pētnieku profesionālo izaugsmi, gan stiprinot pētnieku starptautisko sadarbību.

Dalībvalstu un asociēto valstu pētnieku profesionālo izaugsmi atbalstīs, izmantojot:

- i) starptautiskas stipendijas ārvalstīs saistībā ar mūžizglītību un zināšanu dažādošanu, ar obligātu nosacījumu par atgriešanos – pieredzējušiem pētniekiem, lai iegūtu jaunas prasmes un zināšanas;
- ii) atgriešanās un reintegrācijas pabalstu pieredzējušiem pētniekiem pēc starptautiskās pieredzes iegūšanas. Šajā pasākumā paredzēts atbalstīt dalībvalstu un asociēto valstu pētnieku darbības tīklā, lai informētu viņus par norisēm Eiropas Pētniecības telpā un iesaistītu viņus šajās norisēs.

Pētnieku starptautisko sadarbību atbalstīs, izmantojot:

- i) starptautiskas stipendijas augsti kvalificētu trešo valstu pētnieku piesaistīšanai dalībvalstīm un asociētajām valstīm, lai uzlabotu zināšanas Eiropā un izveidotu augsta līmeņa kontaktus. Jaunattīstības valstu un “augošas ekonomikas” valstu pētnieki var izmantot atbalstu atgriešanās posmam. Tiks atbalstītas arī trešo valstu pētnieku darbības tīkla sistēmā dalībvalstīs vai asociētajās valstīs, lai strukturētu un attīstītu viņu kontaktus ar saviem izcelsmes valsts reģioniem;
- ii) partnerību starp vairākām pētniecības organizācijām Eiropā un ar vienu vai vairākām organizācijām:
 - valstīs, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika,
 - valstīs, ar kurām Kopienai ir nolīgums par sadarbību zinātnes un tehnoloģijas jomā.

Pamatojoties uz kopīgām programmām, Kopienas atbalstu sniegs īslaicīgām jaunās paaudzes un pieredzējušu pētnieku apmaiņām, savstarpēji noderīgu konferenču un citu pasākumu organizēšanai, kā arī sistemātiskai tādu atzītu paņēmieni apmaiņas pilnveidošanai, kuri tieši ietekmē pētniecības un tehnoloģiju attīstības cilvēkresursus.

Šīs darbības īstenošanas saskaņā ar starptautiskajiem pasākumiem programmā “Sadarbība” un “Iespējas”.

Īpaši pasākumi

Lai atbalstītu patiesa Eiropas darba tirgus izveidošanu pētniekiem, ir jāievieš saskaņotu papildpasākumu kopums, lai novērstu šķēršļus mobilitātei un uzlabotu pētnieku karjeras iespējas Eiropā. Šo pasākumu mērķis jo īpaši ir palielināt ieinteresēto personu un pārējās sabiedrības izpratni, cita starpā izmantojot arī Marijas Kirī vārdā nosauktās balvas, veicināt un atbalstīt darbības dalībvalstu mērogā un papildināt Kopienas pasākumus. Starp īpašajiem pasākumiem būs arī veicināšanas pasākumi sabiedriskām iestādēm, kas veicina pētnieku mobilitāti, kvalitāti un pieredzi, ja šie pasākumi atbilst Eiropas papildu vērtības, atvērtības un pārskatāmības kritērijiem.

II PIELIKUMS

Informācija, kas Komisijai jāsniedz saskaņā ar 8. panta 4. punktu

1. Informācija par darbībām, kas ļauj pārraudzīt katra projekta darbības laiku, jo īpaši ietverot:
 - iesniegtos projektus,
 - katra projekta izvērtēšanas rezultātus,
 - subsīdiju līgumus,
 - pabeigtos pasākumus.
2. Informāciju par katra konkursa rezultātu un darbību īstenošanu, jo īpaši ietverot:
 - katra konkursa rezultātus,
 - rezultātus sarunām par subsīdiju līgumiem,
 - pasākumu īstenošanu, tostarp datus par maksājumiem un pasākumu rezultātus.
3. Informāciju par programmas īstenošanu, tostarp atbilstīgu informāciju Pamatprogrammas, īpašās programmas un katras darbības mērogā.

Šo informāciju (jo īpaši par projektiem, to izvērtēšanu un subsīdiju līgumiem) būtu jāsniedz vienotā strukturētā elektroniski lasāmā un apstrādājamā formātā, kas pieejams, izmantojot uz IT bāzes veidotu informācijas un pārskatu sistēmu, kura atvieglo datu analīzi.
